

مصاحبه بخش فارسی خبرگزاری "ترند نیوز" خاتین اوغلو/Temkin Jafarov با دبیرکل نهضت آزادی ایران و اولین وزیر امور خارجه ایران بعد از انقلاب، آقای دکتر ابراهیم یزدی

۹ خرداد / ۱۳۸۸

سوال: در اخبار آمده است که آقای عماد بهاور یکی از اعضای نهضت آزادی ایران و یکی از حامیان آقای موسوی نامزد انتخابات ایران دستگیر شده است. شما کم تحملی در انتخابات ایران را چگونه ارزیابی می کنید؟
پاسخ: این مسئله دلایل مختلفی دارد. از جمله اینکه یک جریان خاصی دنبال این است که انتخابات را مدیریت بکند. و نگران این هستند که نظیر سال ۱۳۷۶ نتوانند و کاندیدای مورد نظرشان انتخاب نشود. هنگامیکه چنین وضعیتی پیش می آید این نهادها به جای اینکه تسلیم وضع موجود بشوند سعی دارند که جریان را با اعمال فشار مهار و کنترل بکنند. نه فقط آقای بهاور و آقای معتمدی مهر از اعضای نهضت را بازداشت کرده اند. بلکه جسته و گریخته ، اخبار متواتر از جاهای مختلف می آید که به برخی از ستادها حمله می شود، برخی از پوسترها در خیابانها جمع می شود، ما شاهد یک نوع حرکتهای ایذایی هستیم. تنها تفسیری که وجود دارد این است که اینها نگران این هستند که در این انتخابات ببازند.

سوال: بر خلاف چهار سال پیش در این دوره از انتخابات ریاست جمهوری کمتر دیدیم که احزاب و یا تشکلهای انتخابات را تحریم کنند. دلیل این امر را در چه می بینید؟
پاسخ: دلیلش غیر مفید و غیر موثر بودن تحریم انتخابات در ایران است. تحریم انتخابات در کشورهای مختلف و در شرایط متفاوت هنگامی موثر است که احزاب شکل گرفته باشند و رای دادن یا رای ندادن مردم به میزان وسیعی منوط و مشروط به موضعگیری احزاب باشد و احزاب به عنوان یک ابزار سیاسی در برابر حاکمان از آن استفاده می کنند. در چنان شرایطی رهبران سیاسی و رهبران احزاب ممکن است انتخابات را به عنوان یک ابزار فشار بر حاکمیت برای رعایت مقررات بازی دموکراتیک تحریم بکنند. اما در ایران این ابزار کارایی ندارد. برای اینکه رابطه مردمی که رای می دهند با رهبران ، شخصیتهای سیاسی و احزاب چگونه ای نیست که مردم منتظر باشند تا احزاب بگویند رای بدهید یا ندهید. بنابراین تحریم انتخابات به انفعال بیشتر مردم می انجامد و در واقع نقض غرض است . جریان های سیاسی علی الاطلاق مردم را باید تشویق به حضور در صحنه سیاسی کنند و اینکه منفعل و بی تفاوت نباشند. تحریم انتخابات در واقع دعوت مردم به تشدید انفعال مردم هست ، نه تنها تاثیر مثبتی ندارد بلکه به ضرر تمام می شود. در تجربه انتخابات ایران ما این را مشاهده کرده ایم که هر زمانی که در هر یک از انتخاباتها ، انتخابات شورای شهر، مجلس یا ریاست جمهوری اگر مشارکت کاهش پیدا کرده و مشارکت کم بوده است گروههای خاصی با یک تعداد معینی از رای توانسته اند موفق شوند. مثل شورای شهر تهران در دور دوم، یا در انتخابات ریاست جمهوری قبلی که بخشی از مردم منفعل بودند و مشارکت نکردند. بنابراین نتیجه آن هم انتخاب آقای احمدی نژاد بود. کسانیکه با آقای احمدی نژاد موافق نیستند حالا فهمیده اند که تحریم آنها نه تنها مثبت نبوده بلکه اثر منفی ایجاد کرده است. بنابراین اینبار شاهد این هستیم که کمتر گروهی صحبت از تحریم می کند. اکثر گروهها حتی بعضی از آنهایی که در گذشته تحریم کرده بودند در این انتخابات به طور فعال به صحنه آمده اند.

سوال: در شعارهای انتخاباتی هر سه نامزد آقای موسوی، کروبی و حتی آقای رضایی از آقای احمدی نژاد انتقاد شدید شده است و اون نامزدها گفته اند که آقای احمدی نژاد ایران را به سقوط و بحران می کشد. عمق این بحران را شما چگونه ارزیابی می کنید؟ آیا واقعا بحران عظیمی به وسیله احمدی نژاد به وجود آمده است؟

پاسخ: بله ما با بحرانها یی روبرو بوده ایم نه اینکه در دوران آقای احمدی نژاد بحرانها شروع شده باشد. اما در دوره آقای احمدی نژاد بحران اقتصادی از کنترل و مهار خارج شد. در طول سه - چهار سال گذشته بیش از ۵۰ نفر از اقتصاد دانان برجسته ایران طی نامه های متعدد به رئیس جمهور نسبت به سیاست های آقای احمدی نژاد اخطار داده بودند و توضیح داده اند که ادامه این سیاستها موجب فروپاشی اقتصادی می شود. حتی اقتصاددانانی که زمانی با آقای احمدی نژاد همکاری می کردند یا از نظر سیاسی از حامیان ایشان بودند چه در مجلس و چه در جاهای دیگری در این مسئله با سایر اقتصاددانان همفکر هستند.

سوال: تمامی نامزدهای انتخاباتی ایران وعده هایی مبنی بر اینکه پول نفت را به صورت یارانه ای (ماهانه ۷۰ هزار تومان) در میان مردم پخش خواهند کرد. ولی بسیاری از اقتصاددانها معتقدند که با توجه به بازار آشفته اقتصادی ایران این مسئله غیر ممکن است و بعضی ها هم معتقدند که این مسئله سبب تورم بسیار زیادی در ایران خواهد شد. این وعده های تبلیغاتی تا چه می تواند عملی بشود و تا چه حدی در رای مردم تاثیر دارد؟

پاسخ: این سیاست ها کارایی ندارد و بسیار ساده اندیشانه است که تصور شود بهترین راه ایجاد برابری اقتصادی این است که پول نفت را به طور مساوی بین همه تقسیم کنند. این یک نگاه ساده اندیشانه به مسائل بسیار پیچیده اقتصادی در جوامع کنونی است. اما اینکه این نوع تقسیم پول تا چه اندازه در رای مردم موثر است، تردید های جدی وجود دارد. چنین وعده های در بخشی از جامعه ممکن است موثر باشد، اما اینطور نیست که کاندیداها فکر کنند اگر چنین وعده هایی به مردم بدهند اکثریت مردم به آنها رای خواهند داد. این یک ارزیابی نادرست از آگاهی سیاسی مردم است. بنظر من چنین چیزی اتفاق نخواهد افتاد. بسیاری از مردم پول دولت را میگیرند، چون نیاز دارند اما به کاندیدای غیر دولتی رای می دهند.

سوال: آقای باراک اوباما رئیس جمهور آمریکا گفته است که مذاکرات با ایران به بعد از انتخابات ماکول شود و آقای احمدی نژاد هم این چنین حرفی را زده است. با توجه به اینکه سه - چهار ماه طول می کشد دولت جدید بتواند تثبیت قدرت بکند. شما راه کار عملی برای عادی سازی روابط ایران و آمریکا را چگونه می بینید؟

پاسخ: آقای اوباما که به عنوان رئیس جمهور آمریکا انتخاب شد نشان داد که اراده بهبود روابط با ایران وجود دارد. از طرفی دیگر در ایران هم از جانب دولت آقای احمدی نژاد شواهدی که نشان دهد اراده برای مذاکره شروع بشود وجود داشته است. شاید هم آقای احمدی نژاد پیگیر بود که این مذاکرات قبل از برگزاری انتخابات در ایران انجام بشود چرا که تصور می شد که اگر مذاکرات مستقیم آغاز شود در انتخاب مجدد آقای احمدی نژاد در ایران موثر واقع خواهد شد. اما بدلائل گوناگون این صورت نگرفت و اکنون ماکول شده است به پس از انتخابات در ایران. همینطور که شما توجه کردید این پنج - شش ماه طول می کشید. اما هر کس که در ایران انتخاب بشود چه آقای احمدی نژاد مجددا انتخاب بشود چه کاندیدهای دیگر، نظر تصمیم گیران ایران نسبت به مذاکره با آمریکا مثبت است. این تنها رئیس جمهور نیست که تصمیم نهایی را می گیرد. طبق قانون اساسی شورای عالی امنیت ملی

سیاست خارجی را در این گونه مسائل تعیین می نماید و رهبر انقلاب ایران ان را تایید می کند . بنظر من پس از انتخابات هر کسی انتخاب بشود مسئله روابط ایران و امریکا مجددا فعال خواهد شد.